

Makói Független Ujság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Szechenyi tér 2. Telefonszám 124.

Szerkesztésért felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁLÉ.

Alapította:

DR. KISS PÁL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:

Fél évre 7 korona | Egy óra 1 K 20

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDEKEN:

Fél évre 14 korona | Egy óra 2

A háboru hirei.

Berlin április 19.

Wolff-ügylökség jelenti:

Arrasnál nincs vjtség. Az Aisre fronton egy éjszakai támadás némi területnyereséget szerzett az ellenségnek. Bray-Craonne mindkét oldalán egy francia reggeli támadás megghiusulása után egy másik francia támadás van folyamatban. A Champagneban is újabb harcok vannak folyamatban.

Berlin, április 19.

A sajtóhadiszállásról jelentik:

A francia hivatalos jelentés szövege a következő. A tizenhatodiki csata folyamán Soisson és Reims között a németek, mintegy tizenhat hadosztállyal védekeztek. A Cormil hegy ellen az egységes támadások megghiusultak. Ezen a frontreszen mintegy 2500 foglyot ejlettünk. A foglyok vallomása szerint azt a határozott parancsot kapták hogy az első megerősített állásokat minden áron tartani keil. A németek vesztesége nemcsak az ütközet folyamán, hanem előző napokon is természetes nagy volt.

Események a tengeren

Egyik repülőgépünk, amelyet egy sikeres fel-derítő vállalkozás alkalmával az északi Adrián több repülő megtámadott, légi harcban szenvedett sérülés következtében kénytelen volt a tengerbe leereszkedni. Két olasz repülőgép, melyek a miénket hatalmukba akarták keríteni, torpedógységeink kezébe került amelyet a mi repülőgépünket épségben megmenthették és a négy olasz repülőt (három tisztet és az altisztet) sebesületlenül elfogták.

Hajóhadparancsnokság.

A nyugati harctér hozzalmai

A franciák „vasuti ágyúkkal” dolgoznak.

A nyugati harctér legújabb eseményeit feszült érdeklődéssel figyelik Németországban.

A Vossische Zeitung katonai szakértőjének az a véleménye, hogy az angolok és franciák mostani áttörési kísérlete, egész világosan az angol szervezőszellem jeleit mutatja. Arcvonaluk mögött kifűnő vasuti hálózatot létesítettek, továbbá csatornákat, s ezeknek segítségével hallatlan nagy tűzértségüket gyorsan tudják egyik helyről a másikra koncentrálni.

Különösen feltűnt egy újfajta ágyútípus, a melyet igen erős vasuti kecsira szereltek az ugynevezett vasuti ágyú, a melyet igen gyorsan lehet ide-oda irányítani. A nyugati harctéren most dúló csatát a rengeleg hadianyag csatájának lehet nevezni. A míg az ellenség hadianyagban való tulereje fennál, addig csak Hindenburg stratégiáját lehet vele szemben alkalmazni, nevezetesen azt a passzív módszert, hogy az egyes pontokat időről-időre önként ki kell üríteni.

Ardenne tábornagy a Berliner Tageblattban a következőket írja: Az angolok és franciák mostani offenzívájának az az alap gondolata, hogy az angol csapatok nyugat felől Lensből Soissonsig 20 kilométer széles arcvonalon, a franciák pedig Soissons és Reims felől egy másik arcvonalszakaszon törik át a német vonalat. Így akar

ták a német arcvonal szögletének két szarát átörni.

Ha ez a terv sikerült volna, akkor az angolok és franciák együtt haladhattak volna közös hadműveleti céljuk, Maubeuge és Charleroi vidéke felé, a hol megfelelő alapot nyertek volna a további előnyomulásra, Belgiumba és a Rajnáig. A német hadvezetőség azonban március havában az összes szögállásokat jelentékenyen megerősítette, még pedig úgy, hogy a Bapaume - Peronne arcvonalon lassanként bal felé hátra húzódtak és a teljesen elpusztított régebbi harci terepet átengedték az ellenségnek. Lens, St. Quentin, La Fere és Laon városát egyelőre még megtartották.

Az angolok heves harcok közt óvatosan követték a németeket és hetekig tartott, míg végre április 9-én Arrasnál támadásra szántak el magukat. Nagy tulereben lévő tűzértségük bizonyos előnyöket hozott nekik. Így sikerült elfoglalniok a Vymit uraló magaslatokat, úgy hogy a németek északi szárnyukat Douai és Cambrai előtt, St. Quentin felgyújtották. De ekkor már nyilvánvaló volt, hogy az angolok nagyszabású áttörési kísérlete kudarcot vallott, még mielőtt a németek elérkeztek volna a hatámas „Siegfried” hadállásokhoz.

A legutóbbi napokban azonban más ponton oly intőzatos harc fejlődött ki, a mely méreteiben messze felűlmúlja a világháboru összes eddigi

egvéresebb csatáit is. A franciák 40 kilométeres arc onalon hallatlan lendülettel vetették magukat a német hadálásokra, de azzal, hogy a francia támadás csak április 16-án következett be és nem nem egy héttel előbb, az angolokéval egyidőben, már eleve elvesztette a győzelemre való kilátását.

A francia hadvezetőség, úgy látszik, azt hitte, hogy a hihetetlenül heves és hosszú ideig tartó tűzérési előkészítés teljesen elpusztította az első vonalakban lévő német gyalogságot. Ez azonban nem történt meg. A francia pergtűz ugyan a földdel egyenlővé tette a német árkokat, sok német ágyút leszerelt, a fehérek nagy részét bedöntötte, a telefonvonalakat szétrombolta, de a német gyalogság már régóta megtanulta, hogyan kell sikerrel védekezni a legpusztítóbb ágyútűzzel szemben is.

A német katonák gránátölcserékbe, vagy más, életük megvédésére alkalmas helyekre húzódtak és rendületlenül kitaroltak az utolsó pillanatig, amikor a franciák rohamra jöttek, szemben tárták magukat a bátor védőkkel. A németeknek sikerült is az elvesztett állásokat ellentámadással visszazerezni. A franciák épp úgy nem kiemlétek emberanyagukat, mint az angolok, de ők sem tudták célt érni.

Ma este halpaprikás lesz Peretzknél

Egy 14-15 éves leány mindenestek felvételik Szt János-tér 34. sz. a.

A béke hirei.

Békefeltételekről tanácskozik Wilson. Nem hivatalosan — de békekongresszus lesz Stockholmban

A Radió ügynökségnek jelentik Washingtonból: Az amerikai haditanácsban, amelyen Anglia és Franciaország képviselői is részt vesznek, a következő pontokat vitatják meg: Egy három millárd dolláros kölcsön szétosztása az entente hatalmak között. Amerika együlműködése a tengeralfjárók ellen. Élelmiszer, munió és csapatszállítások az európai frontokra, egy újabb amerikai hadsereg szervezése és annak felhasználása Németország ellen, a közép és délamerikai segélyforrások kihasználása háború esetén.

Végül azok a feltételek, amelyek mellett az egyik, vagy másik központi hatalommal béketárgyalásokba becsapítkezni hajlandók lennének. A tudósító megjegyzi, hogy Anglia és Franciaország kiküldöttjei arra törekednek, hogy Amerikát rávegyék, hogy a különbéket megígálja és általában azt várják, hogy Amerika az entente veli közös hadicélokot fog proklamálni. Valószínűnek tartják, hogy az elnök külföldi megbízottakat fog küldeni Angliába, Franciaországba és Olaszországba.

Koppenhága. Az itteni lapoknak jelentik Stockholmból: A stockholmi nemzetközi szociálista kongresszus egy nem hivatalos konferencia jellegével fog birni, amelyen az összes államok szociálistáinak egy a többség, mint a kisebbségi képviselője, talán kivéve Angliát, részt fog venni.

Stockholm. A munkástanács tárgya ásáról a következő részleteket közli: Cselezte a kongresszust megnyitó beszédében a következőket mondotta:

— Elérkezett az óra, amikor a népek a békekötést a kezükbe veszik. Mi támogatjuk mindazokat, akik az összes kormányoknál megkövetelik és keresztülvizsítik, hogy lemondanak minden hódítási tervről. Ezen kijelentés alapján revideálják a háborús szerződéseket s akkor a háborúnak vége bizonyos.

Végül Kerenszky igazságügyminiszter így szólt: Valamennyi hadviselő államot, úgy a szövetségeseket, mint az ellenségeseket kényszeríteni kell arra, hogy egy rögtön és annexió nélküli béke programját fogadják el. Míg ez meg nem történik, addig a védelmi háborút folytatni kell.

Rendelet a tej- és sajtárak országos maximálásáról

A hivatalos lap mai számában jelent meg a kormányzat rég várt rendelete a tejárak országos maximálásáról. A rendelet a teljes tehéntejért követelhető legmagasabb árat illetenként a következőképpen állapítja meg:

Kis- és nagyközégekben:

termelő és árusító közt 50 fillér
termelő és fogyasztó közt 54 „
árusító és fogyasztó közt 56 „

Rendezett tanácsú városokban:

termelő és árusító közt 52 fillér
termelő és fogyasztó közt 54 „
árusító és fogyasztó közt 58 „

Törvényhatósági joggal felruházott városokban:

termelő és árusító közt 56 fillér
termelő és fogyasztó közt 58 „
árusító és fogyasztó közt 62 „

Budapesten:

termelő és árusító közt 60 fillér
árusító és fogyasztó közt:
nagyban zárt kannákban 72 „
kicsinyben nyílt edényben 78 „
palacktej nagybani eladásánál 76 „
palacktej kicsinybani eladásánál 84 „

A Közélelmezési Hivatal elnöke a legmagasabb árat a szükséghez képest az egyes csoportok egész körére kiterjedően megváltoztathatja.

A rendelet felhatalmazza a Közélelmezési Hivatal elnökét, hogy a tehén és juhtejből készült sajtak, valamint a juhturónak legmagasabb árát városonként, vagy országos érvennyel megállapíthassa, illetve a megállapított árat megváltoztathassa.

A rendelet előtt tehén- vagy juhturó, valamint tehéntej szállítására kötött szerződések érvényben maradnak, de ha a szerződésben megállapított árak meghaladják a maximális árat, úgy csak a rendelet szerint megállapított árat kell fizetni.

A rendelet megszegése, kijátszása, vagy meghiusítása hat hónapig terjedhető fogházzal és 2000 koronáig terjedhető bírsággal büntethető. A rendelet a mai napon lép életbe.

Nem kötelező a tengeri csirátlanítása.

Tudvalevőleg a legtöbb makói malom nem volt abban a helyzetben, hogy csirátlanítási készítményt szerezzen be s így a gazdaságok nem volt meg a a kényelmük, hogy a legközelebb eső malomba vihessék darálni a kukoricát.

Mivel pedig a gazda nem volt hajlandó a busát máshová vinni és máshová a kukoricát, több kisebb malomra nézve egyenesen katasztrofális következményekkel járt volna a kormány rendelete.

A földmivelésügyi miniszternek a főrendiházaan tett egy kijelentésre hívatkozva. Károlyi József szentesi földbirtokos táviratilag kért a kormánytól felvilágosítást a csirátlanítás dolgában. Erre a táviratra most a földmivelésügyi miniszter a következő távirattal válaszolt:

Károlyi József földbirtokos

Szentes.

Azok a kisebb malmok, melyek a tengeri csirátlanításhoz szükséges berendezések létesítésére az Országos Központi Hitelszövettől felhívást nem kaptak, a tengeri csirátlanítás nélkül örölhetik és darálhatják, a többi malom ellenben kötelesek csirátlanítani a kisebb mennyiséget is.

Termés a malomvállalatok közt szabadon választhat, tehát viheti olyan malomba is, mely nem kötelesek csirátlanítani.

Földmivelésügyi Miniszter.

A gazdaságra nézve ezen nagyfontosságú földmivelésügyi miniszteri táviratot azzal a figyelemmel kell kezelni, hogy az olvasóink tudomására, hogy maga csirátlanítás hasznos dolog és az állam ér-

Ablakredőnyök önműködővel

minden nagyságban kaphatók Fallagi-cégre

dokében eselnek az, aki tege-
rjét csirátlanítja.

Es a minisiteri intézkedés csak
szórt lényeges, mert igen sok
ganda csak nagy időszerűség á-
rán tudta tegegerjéit megöröltetni,
különösen azelőtt két darabé mal-
mot az alispán szabálytalanságok
miatt lezáratt, kénytelen volt a
csirátlanítást végző malomba több
kilóméter távolságra vinni, ami a
mai rendkívüli szorogás idősben
mérhetetlen károkat idézett elő.

Makóra ilyen rendelet nem ér-
kezett még, de ha a minisiteri
rendelet érvényes Szentse, bio-
nyes, hogy Makóra is vonatkozik
annak tartalma.

Egy pár jó fér- fi cipő 80—90 korona.

Mi az ára a megrendelésre
és vásárra készült cipőnek

A cipő maximális árát illetve
annak készítését magába fog-
laló kormányrendelet arra trázse
hogy mennyit követelhetnek a
megrendelésre és vásárra delgerő
kiszárazók a cipőért, még mi-
dig teljesen komolyos a község
alatt.

Est a bismutalanságok és ke-
zélyt igyekszik elestani most az
aradi kereskedelmi és iparkamara
amikor készítsék előrendő szak-
amberek véleménye alapján ké-
szült számítását, amely irányadó
lehet a megrendelésre és vásárra
készült árut illetőleg.

Es a számítás a következő:
prima bekészítéssel készült 42 és
számu férficipő nyers kötsége
(beleértve a műhelyi munká-
bért is) 67 korona 50 fillér, a
rendelet értelmében az iparen eh-
hez 35 százalékos pluszt számít-
hat Araden.

A 42 43 44 és 45 es számu
cipők számamként 7 százalékkal
drágábbak, a 41. 40. és 39 es sz.
cipők viszont számamként 7 szá-
zalékkal olcsóbbak. Így tehát a
megrendelésre és vásárra készült
ilyen minőségű jó férficipő átlá-
gos ára 80—91 korona volna.

A sovó 38 es számu fekete
nőcipő előállításai nyerskötségre
60 korona 30 fillér és ehhez 35
százalék számítható A sovó bör-
ből készült nőcipő párentként 5
koronával drágább. A 37. 36. és
35. számu cipő 7 százalékkal ol-
csóbb, viszont a 39. 40. és 41 es
számu 7 százalékkal drágább.

A box 36 es nagyságu fűcipő
nyers előállításai költsége páren-
ként 44 korona és ehhez 35 szá-
zalék hacsak adandó hozzá. Szí-
nes börből készült 3 koronával
drágább. A 33. 34. és 35 es szá-
mu 8 százalékkal olcsóbb, a 37.
38. és 39 es számu pedig 8 szá-
zalékkal drágább.

A lú és leány (gyermek) cipő,
ha 29 es számu akkor 33 korona
30 fillér, nyers önköltségbe kerül
és ehhez 35 százalékos hacsak szá-
mítható. A 30 31. és 32 es szá-
mu 8 százalékkal drágább. A 28.
27. és 26. számu 8 százalékkal
olcsóbb.

As érdeklődő: a fentebb kimu-
tatott ár részletezését illetőleg fel-
világosítást kaphatnak a kereske-
delmi és iparkamarával a hiva-
teles órák alatt (9—2) A főrsér-
tések elkerülése céljából közli a
kamara, hogy az említett kor-
mányrendelet a esismák árát nem
munkasimálta.

NAPI HIREK

— Hadifagsághól. Sok vér
és gyász jár a világfordulás
nyomán. A szerető szívek
fájdalmát s a könnyforrás om-
lását csak ritkán apasztja el
az öröm, de a sors szeméje
néha néha még is örömmel
vállja fel a gyászt, hogy sok
bánkódónak a remény édes
harmatát oltsa szívébe. Mára
két makói emberről is jött
hír, akiket már elveszetteknek
hittek. Az egyik Bence Sán-
der makói mészáros mester.
A másik Baranyi János a
makói polgári leány iskola
szolgája. Baranyiról igen ér-
dekesen érkezett a hír. Egy
ereszerszághól Hédmezővá-
sárhelyre hazaérkezett csere-
rokkant hozta róla a hírt, aki
egy oroszországi város épü-
letének falára ivva találta Ba-
ra yi János kezirását. Azt
írta a falra Baranyi, hogy a
ki istent ismer s magyar vér
lakozik benne, ha csak teheli
tudassa a családját! hogy
él s orosz fogságba került. A
vásárhelyi csere-rokkant aztán
e napokban felkereste Baranyi
családját s tudatta férje életé-
ről ami persze nagy öröme
keltett az elcsüggedt család
ban.

— Iskolai hír. Ertesítem a
szülőket (menekülteket is) hogy
a belterületi állami iskola osztá-
lyai olvannak helyesve úgy hogy
a lélnapok tanítás akadályokba
nem ütköznek. Mindazon a tők a
kik gyermekeiket még be nem
íratják október 1-től mindennap
d. u. 2—4 óráig a Deák Ferenc
utcai áll. el. iskolánál és lehet
íratai. Bálintné, igazgató.

— Anyakönyvi hírek. Elhal-
tak Fazekas Istvánné Huber
Margit 20 éves. özv. Kiss
Mihályné Kiss Regina 81
éves, Pallagi Ferenc 50 éves
Sirok Gyula 9 éves.

Rakay Ferenc
incatja, hogy nála állandóan aranka-
mentes
heremagot
ehet kapni, úgy kismányban, mint
szegényben.
Ertekezni lehet Váradi utcai van-
dégiságban,

REGÉNY.

Egy világváros rajzaival.

(1831)

187. fejezet.

Helén és Márta.

Szappanos ledebia magáról a
rengyes palástot, levettette paró-
káját s a hamis szakált és a söll
ernyőt is letette.

A másik meg lezaratolta lábáról
a faléost, s ugyancsak táncolt,
mert a lába el volt szibbadva.

— Halled e Szappanos, isten
akérkova tegye est a koldus-mes-
terséget! Már helymatam! Utoljára
még igazán megbémul a lábam!

— Már most csakugyan nem
rekáig leszünk itt, Tercenti! vé-
laszot erre Szappanos. Amint es
egyik régi kedvenc tervem meg-
less valósítva, akkor aztán gő-
erővel megyünk innét.

— Mi e előd voltakég azzal a
leánnyal?

— Nem tudom leány s még!

— Mondjuk két asszonynak —
menyecskeknek! mondá Tercenti!
valóban meggyeserü menyecske!

Ujjával csattentett hozzá.
— Mi előd van vele, Szappa-
nos?

— Még magam sem tudom!

— Csak nem akorod magaddal
kurcolni? E őre figyelmeztetlek.
ilyen örült tervről mondj le, mert
én akkor veled nem tartok!

— Miért?

— Anórt mert ilyen különö-
nyakadón aligha tudnál elmen-
külni. Hamarább utólrérhetének,
mint a szanta kutyát és nyakon
csipásnak, ebben pedig én ozt-
tozni nem akarek.

Szappanos elgondolkodott. Ter-
centinek valóban igava van! De
mit tegyen? Csak nem mondhat
le régi kedvenc tervéről?

(Folyt. köv.)

A Makói Önségélyző Egy-
let mint szövetséget, (Hunyadi-
tásca, makói takarékpénztár
épület) újonnan megnyitit

Zálogintézet

a legmórsóskeltebb kamattal és
legelőnyösebb feltételek mellett
kölcsönöket ad
ékszerekre, arany és ezüst-
eszközökre, értékpapírokra,
sorsjegyekre
és egyéb ingóságokra.

Takaréktári osztálys önkös-
ségeket helyesit előnyös kamattal
és fizetési feltételek mellett
ingatlanokra, váltóra és köle-
tsévényre.

Hivatalos órák d. e. 9—12-ig
l. u. 3—5-ig.

Makói Urania Színház

Telefon száma: 181

Szombaton, április 21-én,

Fata Morgana

Cirkusz Wolfson letrte
Galavorsstellung

Előadások esütörtök, szombat
és vasárnap napokon tartatnak,
Előadások kezdete este 8 óra-
kor. Vasárnap két előadás: fél
6 és este 8 órakor.

Fatalpak

készítéshez leányok és 14—15
éves fiúk felvétetnek. Jelentkezni
lehet vasárnap délutól 10 től 12 ig
Ugyanott késő fatalpak kaphatók.

Farkas Hermann

műsatalos, Vásárhelyi utca 2 sz.
Ugyanott egy asszaltos tanonc fi-
zetésesei felvétetik.

Fiatl fiúk és leányok lap
kihordásra felvéteinek a
kladóhivatalban.

Ertesítem a t. közönséget, hogy
Iudvári erdő legelőre

borjukat

május 1-re elfogadok Értékesítheti
lehet: RANKL JÖZSEF Kálvin-
utca 41. szám alatti lakosnál.
Ugyanott jókarban levő egyes
vagy páros lósszeresem van eladó

Eladó

1 darab három éves üstő bornyu
Értékesítheti lehet:

Fekete Antalnánál.

Mikósa utca 7. szám alatt.)

Hirdetések

felvétetnek

**Hirdetések
felvétetnek
a kiadóban.**

Marhabört,

lőbört, juhbört, nyulbört, bárány-
bört, csikóbört és mindenfajta
bőröket és gyapjút, a legma-
gasabb napi árban veszek.

Löwenstein Armin
Deák Ferenc- u 48 szám.
Fácskabormérés mellett.

1848 eredeti tenelt medelt
késel a Budapesti Bazar
egy évfolyamára. A kiadási
ára negyedévre: 340 korona.
Ingyen mutatványtárlatnál kapható a
„Budapesti Bazar” kiadó-
hivatala, Budapest, VIII,
Baross-utca 22. szám.

Két három kislánc föld
vetemény alá keresztetik
Cím a kiadóhivatalban

Disztemetkezési vállalat.	
KISS KÁROLY disztemetkezési vállalata.	
Makó	Fótér
<p>Temetések rendezését a leggyyszerűbbtől a legpompásabb kivitelig pontosan és jutányos áron végez. Ravatalozások pompás elrendezése! Ere és fakoporsó raktár!</p> <p>Gyász esetekben tessék teljes bizalom- mal fenti céghez fordulni.</p>	
Pontos kiszolgálás.	

**Jó házból való
fiu tanulónak
felvétetik a
Makói Függet-
len Ujság
nyomdájában**

Makói Független Ujság
nyomdai műintézete

Nyomtatványok gyors és pontos elkészítése

Telefon szám 124.